

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ԻՔԻՆՃԻ — ՍԷՆԵ

(1869)

ՆՈՒՄԵՐՈ 344

1787 ձԵՄԱԶԻԼ ԱԽ. 9

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ԻՔԻՆՃԻ
ՍԷՆԵ 1869 ՇԸ
ԱՆԻՔԸ 1869 ՇԸ

ՀԱՐՇԱՄՊԱ
ԻՑԼԱՆԻ 3

ԻՔԻՆՃԻ 45
ՏԱՆԵՍԻ 20 պԷՅԼԻՔ 40 փԱՐԱՅ

ԱՆԱՅՐԱՆԱ
ՍԷՊՏԵՄԲԵՐ 15

ԱՄԻԹԱՆԵ 3 ԻՑԼԱՆԻ

ՀԱՎԱՏԻՍՈՒԹՅՈՒՆ ՄԻԿՐՈԲԻՆԵՎԻՅԻ

Մըսըր մէմալիքինստ մուսնէ տաթըն սուի իսթիմալարը թատղը գը հագգընտա, Մըսըր իւրախիլիէթի մաթլուպու իւղէրինէ իւրորա տէվ լէթլէրինին էքտէրիէթի թարաֆընտան նասալ օլունան մէմալին, ետղընտա մէշուլիլիէթի միւսաղէրէթ իլլէյէճէք լէր տիր : Ինկիլիթէրա վէ ֆրանսա պիւրէր վէքիլ թայէրն իթմիլլէր, ֆա գաթ Աւթըրիա, Բրուսիա վէ Բուսիա տէվլէթլէրի մէղքիւր մատտէյէ իլ հագ օլաճաղլար իսէ տէ, թարաֆ լարընտան նասալ օլունաճաղ վէքիլ լէր քիմլէր օլաճաղը հէնիւղ մալիւմ տէյիլ տիր : Գոմիսիօնու մէղքիւր ա լաֆրանկա հոկոսմէք 15տէ եա իա կէնսէրիլլէ վէ եախօտ Մըսըրտա լէճ ճէմիւ իլլէ, մէմալիլլէթլէրի, տէրմէ եան օլունան սուի իսթիմալարըն միւտաղգիւանէ լէթիլիլինտէն, վէ Մըսըրն ահլալը հաղըրէսինին լէթալ տիլի միւնասիալ օլուալ օլմամսընա գարաք վէրիլլէսի իլլին, իգլիլիլա ի տէն մալիւմաթը թապի օլուաղլարը հիւքիւմէթլէրէ լէթալիլի նիլլէթլէրէ, օլ պապտէ պիր մաղպաթանըն լէթը լէթիլինտէն իպարէթ օլաճաղ տըր :

Գաթօլիք րուհպանը թարիգա թր, խօշուտիլլէթլէրինի մուճիպ օլուն լէթապիլիլի ախիլիլլէր լաղմէն, մէ մալիլլէր սայիլիլլէտէ օլուաղու կիպի, իր լանտատա տախի սէրպէթ տէյիլ տիր : Գարախնալ ֆիւլլէն ետղընտա ուղուն պիր մէքլուալ նէշը իտէրէք, շալիրտանըն մէնսուալ օլուաղլարը մէղհէպիլլէն աթֆըր նաղարը տիգգաթ օլունանիւրալ, լալիւմ ու լէթիլլէր իճրա օլունան մուլթէլիլի իւլ մէղհէպ

մէքլէպլէրինէ գարշը սէյլլէմիլլալի :

— Կէչէն ճիւմաա կիւնիւ խաա քէյտէ պիր գալ սէրիսօլ աաքէրլէր իլլէ զապլիլլէր պէյնինտէ ֆահիլլէր մատտէսինտէն աօլաղը պիր գաղա զուհուր իտէրէք, լաարաֆէյն եարա լանմըշլար տըր :

Պու ալա էքսէրիա ճիւմաա կիւն լէրինտէ պու մաղուլլէ ուղունսուղ լուգլար սըգ սըգ վուգու պուլտու գունտան, պու պապտէ սէրաաքէր բաշա հաղըրէթլէրինին նաղարը տըգ գաթը տալլէթ օլունուր :

— Երինէ եէվի մէղքիւրտէ Պօ զաղ քէսէնտէն Պէյ օլունաա կիւնէն պիր սիւրիւճիւ գարախիլլէտա պիր չուգուրա տիւլմիւլ վէ գաֆասընտան վէ գօլունտան եարալանըալ գալլիլլէ մուշ իսէ տէ, պարիլլը էօլմիւլ տիւլ :

— Քէղալիք պիր գալ կիւն էվլէ եալլէրին պըրսի, ֆընտըղլըտա ա չըլմըշ օլան պիր չուգուրա պար կըրի իլլէ տիւլմիւլ տըր :

— Եանեա զալլէթ տըրնտա օգուն տուղունա նաղարէն, պիր վաղլթտան պէրու էմիլ շէգալլէթտէ պուլունան եանաքի Տիպլա վէ Չիւքա նաման հայաուտլար, պու տէֆա հիւքիւմէթի մահէլլիլլէ լաարաֆընտան տէրտէպթ իտիլիլալ : Իքիսի տէ Չաթալճա բա զարընտա աալլմըշլար տըր :

— Իրան տէվլէթի, թիւրքմէն գա պիլլէրի լաարաֆընտան մէմալիլլէ իւղէրինէ օլունան հիւճմիլլէր մէն ու տէֆ իլլմէք իւղրէ, աաքէրլէրինի սիւհա լանտըրմաղա մէճալը օլմուշ տուր : Կէչէնլէրտէ Արամանտա պիր գաղա զուհուր իտիլալ, թիւրքմէն գապիլլէր իլլէ պէյիլլէրի Շահըն աաքէրլէրին տէն մաղլուալ օլուալ, լաար ու մար օլ մուշլար, վէ ֆիրար իտէնլէրտէն պիր գըմըր տախի մէմալիլլէ Օսմանիլլէնին

սինօրունա ետղըն օլան Աիլլէյմանիլլէյէ իլլիլլէ իլլէմիլլէր տիր : Տէր տաաթլէթտէ մուգիւմ իրան սէֆիլի հաղըրէթլէրի, մէրգուման ֆիրարիլլէրին քէնտի հիւքիւմէթի եէտինէ լէթալիլլէ իտէ տէ, հիւքիւմէթի Մէնիլլէնին մաթլուալու իւղէրինէ, իրան տէվլէթի ճանիպինտէն մէրգուման ֆիրարիլլէրէ աթվ ու իսթիլլան պուլ րուլտուպու իլլիլլէր տիր :

— Աւթըրիա տէվլէթիլլին տախիլլէյէ նաղըրը, էյալաթ վալիլլէրինէ պիրէր միւղէքքէրէի ումուլիլլէ իրաալ իլլէ, եօրթու կիւնլէրին լէթըղիլլէ հաղըրնտա հիւքիւմէթին հիլ պիր էմիլ օլմայըալ, իլլա զօյիտ սայըլան եօրթուլարը լալլիլլէ լալլիլլէմաղ ահալիլլին էֆքէարընա մէնուլ պիր քէյիլլէթ օլուաղունու պէյան իլլէմիլ տիր : Էյալլէթ վալիլլէրի, պէր մուճիպի գանուլ էմի օլունմայան եօրթու կիւնլէրինէ սէմի լիլիլլար իլլմէյիլ, իգլիլլէյի հալտէ, ահալիլլէ իւղէրինէ քէնտի լէթիլլէրինի իճրա իտէճէքլէր տիր : Աւթըրիա հիւքիւմէթիլլին պէյլլէ պիր սէրպէսիլլէթ վէ լէթաաուտիլլէ լալլիլլէրէ գաաթմալաա տըղը իլլին մէտհու ունայա շայան տըր :

— Բուժ վէ Պուլլար քիլ իտէլլէրի մէյանէսինտէ օլան մուարաղալարըն հիւսնիւ լէթալիլլէրինի տէր իւհտէ իտէն մուլթէլիլլէ մէճիլա, պունլարըն արալարըն պուլմաղ իսթէմիլլ օլուաղուն տան, Պուլլար քիլ իտէսինին Բուժ քիլ իտէսինտէն պըրլմաղը խուտուու Պապը Ալիտէն բէսմէն լաանըլարդճա, հիլ պիր վէճէլ սուլճ օլմայըալ, Բուժ վէքիլլէրի վէ բաթըրիլլէ լաանէսինին վէրտիլլէ գարալարընը բէտու իտէճէքլէրինէ, վէ իլանիհայէ Բուժ բաթըրիլլէ լաանէսինին հիւքիւմի լաանլընա կիրէմէյէճէք

յէթ գարշը կէլմէքտէ, վէ քէնտի հու-
գուգլարընըն շէրէ միւվափըգ թա-
նըլմասը իլէ պէրապէր, բօլիթիգա վէ
իտարէնէ պիր սէրպէսիյէթի իսթիգ-
լալ մաթլուպ իյլէմէքտէ իքէն, Ուս-
թըրիա հիւքիւմէթի իսէ, հարէքէթի
սէրպէսիյէնին մէնի վէ մէմալիքինտէ
խարիճի միւշքիւթըն զուհուրինտէն
գօրգարադ հիւ պիր իսթիքադ վէր-
մէք իսթէմէմէքտէ տիր: Կէօրիւնիւր
քի պու իքի ուճ տէրէնէ օլան մաթ-
լուպտան տօլայը իսթիգաճըն հուսու-
լի միւշքիւ օլաճագ տըր: Քէզալիք
Կալիլիա միլէթ մէճլիսինին լազլը
իլէ եալընըլ րէշթալս մէճլիսի իչին
տօղրուտան տօղրու օլան ինթիխապ-
լար մէգքիւր էյալէթտէ իճրա օլուն-
մասը տալիս սէօլէնմէքտէ տիր, քի
պու իսէ, մէգքիւր միւնաղապը հալլ
իթմէյէ եարամաւորդտան պաշգա,
էսէֆէնկիզ վազաւարըն զուհուրինէ
վէ պէլքիտէ պէօլիւք պիր մուհարէ-
պէյէ սէպէպիյէթ վէրէպիլիւր:

— Ասիթանէտէ թապ ու նէշը օ-
լունմագտա օլան Մաքէտօնիա նամ
Պուլղար զազէթասը, պուլնտան ագտէմ
Պուլղարընըն թախտիլի էֆըքարընը
մուճիպ օլան պահալար նէշը իթտիյի
իչին, Պապը Ալի թարափընտան պիր
այ միւտտէթլէ թաթիլ իտիլմիշ տիր:

— Թէշրիֆաթի խարիճիյէ մուա-
վիլէրինտէն Ալի իիզա պէյին մահի-
յէսի, զաթը հազրէթի թաճտարի թա-
րափընտան, 7500 զուրուշա չըգարըլ-
մըշ տըր:

— Լա թիւրքիտէ օգուլտուղունա
նէզարէն, Մալիյէ նազարէթի մէճլի-
յէսի, իթիպարը Ումուլի Օսմանի նամ
Պանգատան պիր միլիօն լիւրալըգ պիր
իսթիգըրաշ ապտ իյլէմիշ, վէ գօնթ-
րաթօտունտա պէյան օլունան շարթ-
լար տալիս թարափէյնէ ֆայիտէլի
իմիշլէր:

— Քէզալիք լա թիւրքի զազէթա-
սընըն պէյանընա կէօրէ, Հիւքիւմէ-
թի Սէնիյէնին պազը պանգալար իլէ
ազա իթմէք իսթէտիյի պիր իսթիգ-
րազտան տօլայը, ճէրէյան իտէն մու-
խապէրաթ տէվամ իւզրէ օլուպ, իմքէ-
քաթօր նարօլէօնուն քէսպի իֆագաթ
իյլէմէսի միւնապէթիլլէ, եազընտա
մուվաֆֆագ օլունաճաղը մէմուլուէն
տիր:

— Տէվլէթի Ալիյէ թարափընտան
ինկիլթէրրաեա սըբարըշ օլունմուշ օ-
լան իքի գըլթա զըրհըլ Քըրգաթին,
պիրի թէքմիլ օլուպ պիթմիշ օլուտ-
ղունտան, Ալիուլլա թէսմիյէ օլուն-
տուղու, վէ տիկէրի տալիս պիր իքի
այտան սօղրա պիթէնէյի, վէ օնա
տալիս Մուլինի Չաֆէր իսմի վէրիլէ-
նէյի մէսմուաթտան տըր:

— Բուճ էլի տէմիր Եօլլարը մատ-
տէսի իչին մէշհուր սարաֆ Մ - Բօ-
շիլտին Տէր սաատէթէ կէլէնէյի իշի-
տիլմիշ տիր:

— Հիւքիւմէթի Սէնիյէնին, մէ-
հաճըրինի Չէրաքէսէ իպրազ իյլէտիյի
էլթաֆ վէ ինամը Սէնիյէ մալ իւմտիւր:
Պու տէֆա մէհաճըրինի մէրգումէ,
քէնտիլէրէ վէրիլէն աթիյէի Շահանէ
թէվիլի մատտէսինտէ, պազը մէմու-
րին ճանիսիլնաէն նիզամըզլըգ վու-
ղու պուլմասընտան թէշէքքի իթմէք-
տէ, վէ աշվալը հազըրէլէրինին թէտ-
գըգ վէ թահգըգը, վէ իշթիքեալա-
ընըն իսթիմար իչին պազը մէմուրին
թայեինի զըմնընտա, Պապը Ալիյէ
պիր արզուհալ թագտիմ իթտիքլէրի
Գուրիէ տ'Օրիանտա օգուլտուղուն տուր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԵԼԵԿՐԱԳՐԱՅԻՆԻ

Վիէննա 13 սեպտ.
Գօրէսթօնտան Օթրիշիէն զազէ-
թասընըն պէյանընա նէզարէն, Աւսթ-
րիա իմքէրաթօրու Ուլաշ Պուլղտան
բրէնսինէ Լէօթօլտնիշանընըն կրան գը-
րուտարըն իթա իյլէմիշ տիր: Ուլաշ
Պուլղտան մէմալիքինտէ սաքին օլան
Եհհուտիլէրին աշվալը հազըրէսինտէն
տօլայը, պուրատա պուլղունան Եհհու-
տի ճէվիյէթի լէյիպէրի հուզուրու միւ-
տիրանիյէ չըգմագ իսթէտիքլէրինաէն,
բրէնսի միւշարիլլէյի թարափընտան
գապուլ օլունմուշլար տըր: Պու մատ-
տէ բրէնսին վէ Մ. Պայսթըն միյանէ-
սինտէ պիր միւզաքէրէյի մուճիպ օլ-
մուշ տուր: Բրէնս Շարլը եարըն Չվի-
չէրիայա կիտէնէք տիր:

Փարիս 13 սեպտեմբեր.
Իմքէրաթօր քեսալիլլէն շիֆաքէզի
օլուպ, տիւնքի կիւն վուղու պուլան
սէյր ու թէմաշասընտա, էվիլէքի կի-
պի Եօրուլմամըշ տըր: Իւշ կիւն էվ-

վէլ միւթատը վէճհ իւզրէ ումուրու-
տէվլէթէ պազմագլըղա գարար վէր-
միշ տիր:

Յլօրանու (Թարիխսիգ)

Մահարիսթան բայիթախթը օլան
Բէշթա շէհրինտէ, պա: Էմիրի գրալի
իթալեա գօնսօլուղու իհտաս օլուն-
մուշ տուր:

Փարիս 13 սեպտեմբեր	42-20
Գարանտը	42 35
Լօնտրա գօնսօլիտէ	— —
Գարանտը	— —
Օսմանը իսթիգրաղը	332
Գարանտը	— —
Յրանսը ֆօնտօսու 0/0 տէ 3	71 —
Գարանտը	71-27 1/2
Իթալիան	— —
Գարանտը	— —
Իսթիլիզ գօնսօլիտէ	— —
Գարանտը	— —
Վիէննա Գամպիօսու	120 75

ԷՍՀԱՄԸ ՌԻՄՈՒՄԻՅԵ

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱՉԱՍԸ

Սեպ. 2 Սալը էր. ազշամ	46-37
» 3 Չար. սապ. գուբ. քէսի	— —
» » » էօլլէն	— —

Շէհր Էմանէթի մէճլիս աղասըն-
տան իզզէթլու Միտհաթ պէյին թէր-
նէմէ իթմիշ օլտուղու իգօնօմի Բօլի-
թիգ քիթապը, շիմալիյէ գատար կէօ-
րիւլմէտիք սուրէթտէ զայէթ աշըգ-
թիւրքէ իսան իլէ եազըլըշ օլտու-
ղու ճիհէթլէ, կէրէք պիր պայաղը
ատէմին վէ կէրէք պիր չօճուղուն լէք
սուհուլէթլէ աղնայաճաղը, քիթապը
մէգքիւրու կէօրէնլէրին մալ իւմիւ տիւր:
Պինաէն ալէյի պուլուն Էրմէնի
մէքթէպլէրինտէ օգուլտուրուլմասը,
էթֆալէ հէմ թիւրքէն եազը էօլրէն-
մէք, վէ հէմտէ պէրապէր օլտուղ-
պիր ֆէնն թալիմ իթտիլիլմէք մու-
հասսէնաթը շամիլ օլտուղունտան,
մուպայասընա քաղպէթ իտէնլէրին
մաթպաամըղա, վէ Չագմագըլար Եօ-
գուլունտա Սիւնպիլլիլ իսան իթթի-
սալինտէ սահաֆ Գաֆաֆէանըն մա-
ղաղասընա, վէ Օգճուլար պաշընտա
Սէրաֆիմ էֆէնտինին գըտաթիանէ:

սինէ, վէ Հեքքեաքէր իշինտէ սահափ
Պէքիւ Հիքնտէյէ միւրաճաւթ իթմէ-
քէրինի խալխաանէ իլան իտէրիզ:

Իւսիկուտորաա իճաւիյէտէ բօսթա
Ժօլունտա, Կարապետ Գալֆանըն պա-
ղըն փարշաղնտա, պէշ Եիւզ օթուզ
արշըն ալտա, վէ պէշ օտալը պիւր
պապ խանէ, իշինտէ թաթլը գույու
սույու իլէ, սաթլըդ օլարադ, իսթէ-
յէն մահէլ ինտէ սահիպի իլէ կէօրիւշ-
պիւն:

Շէհրի ալիւստօսուն օթուզպի-
րինճի ճուստա էրթէսի կիւնիւ, Էյիպ-
տէն քէօքրիւյէ իշլէմէքտէ օլան վա-
բօրլարտան, տէօրտիւնճիւ նումէրօ
պահարիյէ վաքօրունուն սաաթ իւշ
պուշուդ նէօպէթիւնտէ, աթիք իրէք-
լի մէնաիլ տէրունիւնտէ, ալթը գըթա
շաիր անպարզ բուղնամէճի իլմուխա-
պէրիյէ, պաղը հիսապա տայիր Էվ-
րադ զայ օլուպ, Եօլմուլարտան պիւրի-
նին էլինէ կէշմէսի մէմուլ օլունմասը
իլէ, վէ պուշար իտէ, հիշ քիմնէնին
իշինէ Եարամալաճաղընտան, հէր քիմ
պուլմուշ իտէ, Էէմիշ իսիկէլէսինտէ վա-
բօր պիլէթ մէմուրունա թէպիմ կյիշ-
տիյի հալտէ, պիշատէսի իլէ իդրամ
օլունմաղը իլան օլունուր:

ՈՒՂԵՐՁԷ ԶԷՎԱՊ

Եանի,

[Էրմէնի Գաթուլյի միլէթիւնտէն պիւր
զըսմընն ումումի միլէթ սըֆա-
թը իլէ:

Ուլերճ Կոստանդնուպօլսոյ Կաթո-
ղիկեայ Հայոց իսմինտէ թապ իթ-
աիլտիյի ըհապէյէ:

Ասըլ ումումի միլէթիւն, մուամէլաթ
վէ Էվրադը ըհամիլէսի իլէ ճէվապ:

Պու ըհապէ Պէյօղլու վէ Ղալաթա
թիւթիւնճիւ տիւքքեանլարընտա վէ ճէմիլի
ղաղէթա սաթանլարտա վէ Մարգարեան
վէ Գաֆաֆեան տիւքքեանլարընտա իրի-
շէր զուրուշա սաթըլմաղտա տըր:

ՀԵՂԻՆԷ

Կամ

ԳԱՂՏՆԻՔ ՄԸ

Ի Կոստանդնուպօլսոյ:

Տէր ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

Մ. Յ. Չօլաղեան:

ՀԱՏՈՐ ԱՌԱՋԻՆ

Կ. Պօլսոյ:

Տպագրութիւն Քիւրքճեան:

1869

Իշ պու հիքեայէ, Էրմէնիճէ աշ-
խարհաբառ լիսանլա պիլրինճի ճիւ-
տի թապ օլունմուշ Ասիթանէտէ հէր
Էրմէնի քիթապըլարտա 22 զուրու-
շա սաթըլմաղտա տըր:

Իշ պու քիթապըն իքլինճի ճիլտի
տախի պասըլմայա պաշլամըշ տըր:

Էրմէնի ԳԱԹՕԼԻՅԻ ՄԻԼԼԷԹԻ

ՍԹԱՄՊՕԼ ՍԷՐԲԻՍԿՈՊՈՍՈՒ

Բաշալիկը- Հասան Էֆենդի:

Բրօքալանտա իտարէի բուհանի-
սի թէրաֆընտան քէնտիսինէ վաղը օ-
լան պաղը Էսիլէյէ ճէվապէն թաղ-
աիմ իթմիշ օլտուղու մէքթուպուն,
Թալեանճաւան թիւրքճէյէ թէրճիւմէ-
սի տիր:

Պու ըհապէ Ասիթանէտէ, Մալ-
դարեան վէ Գաֆաֆեան քիթապը-
լարտա, վէ քէօքրիւ պաշլընտա գա-
ղինօտա, վէ զաղէթա սաթանլարտա,
Ղալաթա քէօքրիւ պաշլընտա թիւ-
թիւնճիւ տիւքքեանլարտա, Պէյօղլուն-
տա, ճէմիլի թիւթիւնճիւ տիւքքեան-
լարընտա իքիշէր զուրուշա սաթըլմաղ-
տա տըր:

ՍԱՀԻՊԻ ՄԷՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷԹԱ
ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻԻԼՊԷՆՃԵԱՆ

ՍԹԱՆՊՕԼՏԱ ԶԻՉԷ ԲԱԶԱՐԸ ՆՈՒՄԷՐՈ 45
ՃԷՄԻՅԷԹԻ ԻԼՄԻՅԷ ԹԱՊԻԱՆ ԷՍԻՆՏԷ

Վ. ՄԱՆՆԻ
ԷՃԶԱՃԸ ՏԻԻՔՔԵԱՆԸ ՎԷ ՄԱՀԶԷՆԻ

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱ, ԻՀԹԻՍԱՊ ԳԱՐԵԸՍԸՆՏԱ Ն. 7-8. ՊԷՅ ՕՂԼՈՒՆՏԱ ԱՂԱՃԱՄԻ
ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ Ն. 67.

ՄՕՐԻՆԱ ՊԱԼԸՂԸ ԵԱՂԸ
(ՆՕՐՎԷՃԵԱԼԸ ԲՕԹԷՐ ՄՕԼԼԷՐԻՆ)

ԷՃԶԱՅԻ ԲԻՄԵԷՎԻՅԷ ՎԷ ՏԷՎԱԻՅԷ

ՊՈՒՉ ԵՍԲԱՃԱԳ ՄԱՔԻՆԱ

ՄԱՏԷՆ ՍՈՒԼԱՐԸ, ՀԷՐ ԵԷՐՏԷՆ, ԹԱԶԷ

ԿՕՄԷԼԱՍԹԻՔ ՄԱՄՈՒԼԱԹԸ

Յըանանըն, Սպանիանըն, վէ Մաճարըն էն ալեա պաղլարընըն շարապալըր:

ՀԷՐ ՎԱԳԸԹ ՀԱԶԸՐ ՊՈՒՉ ՄԱՔԻՆԱ ԻԼԷ ԵԱՐԸԸՐ

ԿԻՃԷ ԽԸԶՄԷԹԻ

Պահալար, զայէթ Էհվէն: